

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Курбонов Маҳмадӣ Сатторович дар мавзуи «Шароитҳои педагогии таҳмилёбии шуурнокии миллии донишҷӯён дар муҳити бисёрфарҳангии таҳсилоти донишгоҳӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот.

Имрӯз раванди ҷаҳонишавӣ, ки тамоми ҷаҳон, аз ҷумла Тоҷикистону дигар давлатҳои пасошуравиро низ фаро гирифтааст, майли пурзури ба асли ҳеш баргаштану эҳёи маънавии ин давлатҳо ва рӯ овардан ба арзишҳои миллиро бо назардошти талаботи воқеии замони нав тақозо мекунад. Барои Тоҷикистон дар ин ҷода омӯзиш ва истифода бурдан аз арзишҳои пурғановати милли барои таҳқими давлатдории милли амри воқеист.

Диссертатсияи унвонҷӯ Курбонов Маҳмадӣ Сатторович аз он ҷиҳат мубрам аст, ки маҳз ба яке аз қисмҳои муҳими таркибии тарбияи арзишҳои милли – ташаккули шуурнокии миллии донишҷӯён баҳшида шудааст.

Унвонҷӯ пеш аз ҳама сохтори ғанигардонии таҷрибаи шуурнокии миллии донишҷӯёнро дар муҳити бисёрфарҳангии таҳсилотии донишгоҳӣ дар маҷмӯи ҷузъҳои бо ҳамдигар марбут тарҳрезӣ карда, маҷмӯи шароитҳои педагогӣ, ки ба сифати танзимкунандай таҷрибаи ғанигардонии шуурнокии миллии донишҷӯён хизмат мекунанд, асоснок намудааст.

Муҳимтарин самтҳои илмӣ-таҳқиқотии диссертатсия инҳо ба ҳисоб мераванд: «саравти маънавӣ», «маърифат», «таҳаммулпазирий», «ҳассосият», «инсоф», ки дар афзалиятҳои арзишманди донишҷӯён дар марҳилаи муайянкунӣ зоҳир ёфта, ба ғанӣ гардидани таҷибаи шуурнокии миллии онҳо мусоидат мекунанд.

Дар рафти таҳқиқот унвонҷӯ исбот намудааст, ки имкониятҳои воқеӣ ва захираҳои ошкоршудаи муҳити бисёрфарҳангии таҳсилотӣ дар

ғанигардонии тачрибай шуурноки миллии донишчүён, ки тасаввуроти мусири илмиро дар бораи ҳадафҳо, принсипҳо, методҳои татбиқи нерӯи педагогии муҳити бисёрфарҳангии таҳсилотӣ ва тарбияи маънавӣ-ахлоқии донишчүён пурра месозанд, таъсири муассир доранд.

Унвонҷӯ зимни гузаронидани корҳои тачрибавӣ-озмоиши дастгирии педагогии раванди ғанигардонии тачрибай шуурноки миллии донишчүёнро дар асоси таҳнологияҳои мусир – гузаронидани шуроҳо ва семинарҳо барои омӯзгорон ҳамчун воситаи фаъоли муҳити бисёрфарҳангай таҳсилотӣ дар раванди ғанигардонии тачрибай шуурноки миллии донишчүён роҳандозӣ намудааст. Дар чаҳорҷӯби семинарҳо ва шуроҳои илмии факултетҳо масъалаҳои ғанигардонии тачрибай шуурноки миллии донишчүён дар муҳити бисёрфарҳангай таҳсилотии донишгоҳӣ мавриди баррасӣ ва муҳокима қарор гирифтаанд.

Лозим ба ёдоварист, ки дар ҷараёни таҳқиқот аз ҷониби омӯзгорон – иштирокчиёни озмоиши педагогӣ ҳангоми тренингҳо ва семинарҳои омӯзиши салоҳиятҳои педагогие муайян карда шудаанд, ки барои ғанигардонии тачрибай шуурноки миллии донишчүён заруранд. Ҳамин тарик, дар раванди ғанигардонии тачрибай шуурноки миллии донишчүён дар муҳити бисёрфарҳангай таҳсилотии донишгоҳӣ нақши омӯзгор, сифатҳои шаҳсиятӣ, салоҳиятҳои ў яке аз мавқеъҳои аввалин дараҷаро дар баланд бардоштани самарабахшии дастгирии педагогӣ касб намуданд. Ин нукта дар ҷараёни корҳои тачрибавӣ-озмоиши тасдиқи ҳамаҷонибаи худро ёфтааст.

Дар таҳқиқот корҳои тачрибавӣ-озмоиши оид ба истифодаи технологияҳои муколимавӣ, ки мавқеи шаҳсии ҳар як донишчӯро дар муайянсозии усули ҳастии маънавии шаҳсият таъмин менамоянд, ошкор карда шуда, татбиқи нерӯи педагогии муҳити бисёрфарҳангай таҳсилотӣ, ки ба кушода додани воситаҳои тарбиявӣ, иртиботӣ, ташкилии муҳити мазкур нигаронида шудааст, бо далелҳои боварибахш асоснок карда шудааст.

Таҳқиқот нишон додааст, ки ба яке аз ҷойҳои аввалин донишҷӯёни ҳам гурӯҳи назоратӣ, ҳам гурӯҳи озмоиши чунин арзишҳо, ба мисли: озодӣ, таъминоти моддӣ, озодии амалҳо, кори эҷодӣ, эътирофи хизматҳо аз ҷониби ҷомеаро гузоштанд. Интихоби ин арзишҳо ба саъю талоши донишҷӯён ба равонасозии муносабатҳо ба барқарорсозии робитаҳо бо одамони дигар ишора мекунад. Фаъолияти эҷодӣ барои донишҷӯён авлавиятнок намебошад, ва чунин арзишҳо, ба мисли: таҷрибаи ҳаётӣ, шукӯҳу шаҳомати олами атроф, ҳаёти хушбахтонаи одамони дигар аз ҷониби онҳо ба мавқеъҳои охир нисбат дода шудаанд. Ин дар бораи сатҳи нокифояи таҷрибаи шуурнокии донишҷӯён аз рӯйи меъёри арзишӣ гувоҳӣ медиҳад.

Инро ба назар гирифта, унвонҷӯ дар рафти гузаронидани корҳои таҷрибавӣ-озмоиши барои боло бурдани дараҷаи шуурнокии миллии донишҷӯён тавсияҳои судманд пешниҳод намудааст.

Таҳқиқоти анҷомдода ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он Қурбонов Маҳмадӣ Сатторович барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор мебошад.

Муқарриз,

номзади илмҳои педагогӣ, ҷонишини
ректор оид ба таълими Донишкадаи
давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон
ба номи Мирзо Турсунзода

Махсудзода Фарҳод

Махсуд

Имзои Махсудзода Ф.М.-ро тасдиқ
мекунам, сардори шӯъбаи кадрҳо
ва корҳои маҳсуси ДДФСТ ба
номи М. Турсунзода

З. Ҳамидова

Маълумот барои тамос: Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734055, ш. Душанбе, хиёбони Борбада, 48/5 Тел: +992 939004500 E-mail mirakhmedov66@mail.ru
15.03.2023

